



VERIORA VALLA VAATLEJA

NR 4 (32) DETSEMBER 2014

VERIORA VALLA LEHT

Jõudke, jõudke, jõulukesed

Terve öö on tähed taevas,
päkapikud näevad vaeva.
Jõulurõõmu tuba täis-
jõulumees ju külas käis.
Lapsed mõnusalt süngis juba,
jõuluehteis särab tuba.
Jõuluöö on saabunud,
mured kõik on kadunud.

Kristi Vaino
Janeli Tasa
8.kl

Päkapikud uhkelt reas,
lähiläkid on neil peas.
Piiluvad nüüd akna taga,
kas on lapsed toas vaga.
Et nad saaksid jõulukinke,
peavad pesema nüüd pinke.

Grethel Koddala
Hanna- Liisa Haamer
8.kl

Jõuluvana kinke toob,
nurga taga limpsi joob.
Pakke annab lastele headele,
ise sõidab saanis pilve peale.

Henry Siisalu
8.kl

Jõuluuni

Ma näen öösel sellist und,
et väljas sajab jõululund.
„Jõulutaati ootab laps,“
teises toas räägib paps.
Jõuluvana ahju ees
seisab nagu lumemees.
Nii kui silmad lahti teen,
on mul pakid voodi ees.

Kasper Kallari
7.kl

Jõuluõhtu kaugel veel,
jõulutaat on siia teel.

Kaubamajas õhtu eel
šoppaan veel ja veel.

Letid pakkumisi täis,
mida leian, eks see näis.

Pangakaart on ammu tühi,
ikka poodi veel ma rühin.

Lõpuks jõuluõhtu käes,
rahu nüüdsest näen.

Katri Lang
Rebecca Lucia Tasa
7.kl



Foto: Külli Pähn

Jõuluööl on tähesära.
Kõikjal tuled helgivad.

Jõuluvana kaugelt tulnud,
kingipakke kaasa toonud.

Lapsed pakke avavad,
rõõmsalt õhtut veedavad.

Kuuse ümber laulavad,
tantsivad ja naeravad.

Marten Lehestik
Kaarel- Hannes Kallivere
8.kl

JÕULUD

kuusepuu, jõulupidu
soovimine, laulmine,
esinemine
jõulumees üllatab vahvate
kingitustega
rõõmupühad

Deelia Punnisk
Raito Piirisild
8.kl

Lähem läbi hangetuisand metsa,
järv jääkaane all on vagusi.
Raske lumekoorma all on longus
oksad.
Lähem lapsepõlve tagasi.
Kus küll on see koht, kus seisis
tare?
Valge vaip on katnud ilma, maa,
pole enam maja, ainult
ahervare,
lendas ära unistus, ei kätte saa...
Emakene hella, küünla sulle
laidan,

taadikene, pai, kas näed sa
mind?
Kahe külmund käega habrast
valgust hoian,
eksimast see kaitseb mind ja
sind.
Tuhat küünlaleeki nagu kurvad
silmad
nagu kauged tähed nukras reas
paluvad: veel kuni pole hilja-
kaugeid lähedasi meeles pea!

Ülle Solovjova



Foto: Külli Pähn

Päkapikk on akna taga,
ära minna ta ei taha.

Aina istub, ootab
kommikesi poetab.

Kuuseladvas jõulusära,
ukse taga õnnetera.

Lastel rõõmu täis on näod,
sest luuletusi täis on pead.

Järsku sisse astub Ta
jõulupakke kinkima.

Maarja- Lill Mahlakas
Kirke Tammperre
7.kl

Juhendas õp Aasa Liiv



Foto: Külli Pähn



Austatud vallakodanik!

Tänases lehenumbris tahan jagada informatsiooni ja selgitusi koolieelse lasteasutuse (lasteaed) ja kooli toitlustamise kohta.

Väga paljude lapsevanemate arvates on kehtestatud nõuded ainult ruumidele, kus sööki valmistatakse ja pakutakse, kuid teadmised on sageli puudulikud selles osas, millised nõuded on kehtestatud lasteaia- ja koolitoidule. Tervisekaitse nõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis on kehtestatud sotsiaalministeeriumi 15.01.2008 määrusega. Määrusega kehtestatakse nõuded koolieelses lasteasutuses ja päevase õppevormiga üldhariduskoolis koolieast nooremate laste ja õpilaste toitlustamisele ning lasteasutuses lastele pakutava toidu energia- ja toitainetesisaldusele.

Lapsi toitlustatakse päevakavaga kindlaks määratud kellaaegadel ja menüü alusel. Lasteasutuse toitlustaja peab koostama menüü vähemalt kümneks päevaks ja asetama menüü lapsevanemate jaoks nähtavasse kohta. Viluste Põhikooli menüü on nähtav ka kooli veebilehel. Koolisööklas pakutakse peale teist tundi ka piima ja leiba (vastav toetusprogramm). Menüü koostamisel arvestatakse põhitoitainete sisaldust toidus ja kaloraaži. Toitainete tasakaalu ja koolitoidu portsjoni kaloraaži arvestamiseks kasutatakse vastavat programmi. Koolilõunaks pakutav toit, sealhulgas koolipiim, -leib, -puuvili ning muu programmi raames pakutav toit, peab katma 30–35% vastava vanuserühma ööpäevasest toiduenergia- ja toitainetevajadusest. Lasteaia lapsele pakutav toit, sealhulgas koolipiim ning muu programmi raames pakutav toit, peab iga päev katma 85–90% vastava vanuserühma ööpäevasest toiduenergiavajadusest, sellest omakorda hommikusöök soovitatavalt 30–35%, lõunasöök 40–45% ja õhtu-ooode 20–25% või hommikusöök 20–25%, lõunasöök 40–45% ja õhtu-ooode 30–35% Lapsel peab olema kättesaadav nähtavas kohas, vabalt ja tasuta piisav kogus „Veeseaduse“ alusel kehtestatud nõuetele vastavat joogivett. Söögikordadel pakutakse iga päev erinevat põhitoitu ning põhitoituduna ei ole lubatud pakkuda konserve ega konservil põhinevaid toite. Toitlustamisel peab arvestama, et toit valmistatakse võimalikult töötlemata ja värskest toiduainetest. Leib peab lasteasutuses olema kättesaadav iga päev. Makaronitooteid pakutakse põhitoidu lisandina mitte rohkem kui kaks korda nädalas, köögivilju pakutakse iga päev ja värsked puuviljad peavad valikus olema vähemalt kolm korda nädalas. Magustoiduks ei pakuta närimiskummi ja nt kompekke. Toitlustamisel tuleb vältida värvaineid ja liigset suhkrut sisaldavate jookide pakkumist. Liha või linnulihaga (soovitatavalt nahata) toitu pakutakse vähemalt kaks korda nädalas. Viineleid, keeduvorsti, sardelle ning nendest valmistatud kastmeid on soovitatav mitte pakkuda rohkem kui üks kord kuus.

Kõiki neid nõudeid täites, ei ole mitmekesise kooli- ja lasteaia toidu pakumine üldse nii lihtne. Kõige keerulisemaks teevad toiduvalikuga arvestamise meie lapsed. Väga paljud lapsed ei ole enam harjunud sööma seda, mida taldrikult pakutakse, vaid hoopis seda, mida pakist võtta saab. Kahju on vaadata toidukoguseid, mis minema visatakse. Õnneks ei olevat meie koolis lugu väga hull. Linnas, kus kioskid ja kauplused asuvad koolide lähedal, minevat vahel kuni pool valmis tehtud toidust prügikasti. Samas on igal pool peresid, kelle lastel on koolilõuna ainuke korralikum eine ööpäevas. Minu hinnangul on ühiskond hakanud järjest rohkem tähelepanu pöörama tervislikule toidule ja tagasi pöörduma vahelpaigal ununema hakanud tõeni- parim toit kasvab inimese kodukohas. Loodan, et ka meie lapsed nii koolis kui lasteaias hakkavad kodude ja arukate vanemate kaasabil paremini ja mitmekülgsemalt toituma.

Ilusat jõuluaega!

Enel Liin
vallavanem

Veriora vallavolikogus



Veriora vallavolikogu 25. septembri istung toimus Leevi kodukandimuuseumis, kus suvel oli toimunud põhjalik remont. Remondi käigus paigaldati õhksoojuspump ning vahetati aknad kahes ruumis. Seejärel värviti laed, seinad ja põrand. MTÜ Võhanduveere kohaliku omaalgatuse programmi esitatud projektitaotlus „Leevi kooli muuseumi akende vahetus ja õhksoojuspumba paigaldamine“ (projektijuht Rein Raadla) finantseeriti taotluse eelarve kohaselt 2 000 euroga. Projekti kogumaksumuseks kujunes 2 809 €, millest 809 € tasus Veriora vallavalitsus.

Veriora vallavolikogu 25. septembri 2014 istungil:

- Aime Raadla tutvustas Leevi kodukandimuuseumi tegevust, volikogu ja vallavalitsuse liikmed tutvusid muuseumi väljapanekutega;
- seoses Raiki Nelk'i sooviga peatada üheks aastaks oma volitused Veriora Vallavolikogu liikmena määras valla valimiskomisjon volikogu asendusliikmeks Lea Tähe;
- toimus Veriora valla arengukava 2015–2020, Veriora valla investeringute kava 2015–2018 ja Veriora valla eelarvestrateegia 2015–2018 II lugemine, otsustati nimetatud dokumentide teine lugemine katkestada ja jätkata arutelu volikogu järgmisel istungil;
- tehti kokkuvõtte Veriora valla arengukava lisa nr 1 „Investeringute kava 2013–2017“ täitmisest. 2014.aastal on investeringuteks kasutatud eelarvevahendeid järgmiselt:

1. Külplatside ehitamine/arendamine - 2 000 €
2. Veriora paisjärve puhketsooni ehitus - 1 460 €
3. Huvipargi rajamine - 4 000 €
4. Põhikooli arvuti tark- ja riistvara uuendamine - 1 652 €
5. Leevi hooldekodu kütte- ja ventilatsioonisüsteemi rekonstrueerimine (projekteerimine ja ehitus) - 3 000 €
6. Leevi hooldekodule inventari soetamine - 500 €
7. Teede remont - 102 731 €
8. Veriora järve veeväljalaske regulaatori paigaldamine - 960 €
9. Tänavavalgustuse arendamine, rekonstrueerimine ja energiasäästlikumaks muutmine - 1 500 €
10. Valveadmed - 3 631 €

- Sotsiaal- ja munitsipaalkorterite remont teostatakse 2014.aasta IV kvartalis.
- kinnitati vallavolikogu tööplaani 2014.aasta IV kvartaliks.

Veriora vallavolikogu 30. oktoobri 2014 istungil:

- Veriora Valla Kultuur juhataja Piret Rammo esitas ülevaate kultuuritööst 2014.aastal;
- toimus Viluste Põhikooli ja Veriora Lasteaia „Õnneseen“ arengukavade tegevuskavade muutmise I lugemine. Tegevuskavad on koostatud aastateks 2015 – 2018. Otsustati esitada haridusasutuste arengukavade tegevuskavade eelnõud avalikule arutelule ja väljapanekuks Veriora vallavalitsuses, Leevi ja Veriora raamatukogu ruumides alates 31.10.2014 kuni 21.11.2014.a.
- toimus Veriora valla 2014. aasta I lisaeelarve esimene lugemine. Otsustati eelnõu koos seletuskirjaga avalikustada valla kodulehel, vallavalitsuses ning Leevi ja Veriora raamatukogudes parandus- ja muudatusettepanekute tegemiseks.

- tehti muudatusi Veriora Vallavolikogu 20.12.2011 määrusesse nr 23 „Veriora valla eelarvest täiendavate sotsiaaltoetuste taotlemise, määramise ning maksmise tingimused“;
- kinnitati Veriora valla arengukava aastateks 2015–2020, investeringute kava aastateks 2015–2018 ja eelarvestrateegia aastateks 2015–2018;
- kinnitati majanduskomisjoni liikmeks ja valiti majanduskomisjoni aseesimeheks Lea Tähe;
- tunnistati kehtetuks Veriora valla eelarvest mittetulundustegevuseks toetuste andmise kord ja Veriora Vallavolikogu 27.06.2013 otsus nr 14 „Laenu võtmine“.

Veriora vallavolikogu 27.novembri 2014 istungil:

- kinnitati Viluste Põhikooli ja Veriora Lasteaia „Õnneseen“ arengukavade tegevuskavad aastateks 2015 – 2018;
- kinnitati Veriora valla 2014. aasta I lisaeelarve;
- kinnitati 2015. aastaks Leevi Hooldekodu kohamaksumuseks 500 eurot kuus (v.a. voodislamavad hoolealused) ja voodislamavate hoolealuste kohamaksumuseks 540 eurot kuus, võrreldes käesoleva aastaga suureneb kohamaksumus 20 euro võrra;
- kehtestati 2015. aasta maamaksumääraks Veriora vallas 2,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas, v.a. põllumajandus- ja looduslik rohumaa. Põllumajandus- ja loodusliku rohumaa maamaksu määraks kehtestati 1,0 protsenti maa maksustamishinnast aastas. Maamaksu määrad jäid 2014. aasta tasemele.
- määрати Veriora alevikus liikluspindade kohanime - Keskuse tänav. Keskuse tänav asub vallamaja juures Räpina maanteest kuni praeguse Metsa 14 maja hoovini.
- muudeti volikogu esimehele ja volikogu liikmetele tasu ja hüvitise maksmise korda.

Veriora vallavolikogus vastuvõetud otsused ja määrused on elanikele tutvumiseks Veriora vallamajas, Veriora ja Leevi raamatukogus, määrused avaldatakse Riigi Teataja elektroonses andmekogus. Määrused jõustuvad kolmandal päeval pärast Riigi Teataja avaldamist.

Veriora vallavolikogu kõik õigusaktid ja istungite protokollid on avaldatud Veriora valla veebilehel (<http://www.veriora.ee>).

Rein Raadla
Veriora vallavolikogu esimees



Viluste Põhikooli sügis-talvised tegemised

Meie kooliaastad on lisaks õppetööle sisustatud mitmesuguste ettevõtmiste, ürituste ja võistlustega, nii ka sellel õppeaastal.

Kooliprojekti “Vahetud väärtused Vilustes” selle õppeaasta väärtuseks on „Liikumine teeb terveks!” ja sümboliks sageli sihile jõudev ja meeleuult oma kodu armastav tigu.

Septembris toimusid järgmised üritused:

- Traditsiooniline sportlik päev „Reipalt koolipinki!”
- Sügisnäitus õpilasesinduse eestvedamisel
- Osalemine maakonna lillseadjate konkursil
- Euroopa keelte päev ülekoollise üritusena võõrkeeleõpetajate eestvedamisel

Oktoobris toimusid kogu kooliperle liikumisinutid, mis oli ka ülevabariigiline üritus.

Meie kooli külastasid ja pakkusid erinevaid tegevusi järgmised külalised:

- Kertriin Paabo -võitluskunst
- Ragne Kikas- kudumine
- Kalle Ojasoo- orienteerumine
- Siivi Holmberg- seiklusmängud
- Reet Parind- sulgpall
- Margus Nemvalts ja Aleksandra Seboldajeva- jalgpalli külalistreenerid

5. oktoobril tähistatavat õpetajapäeva peeti seekord 3. oktoobril. Õpetajateks olid 9. klassi õpilased. Õpetajad ise said samal ajal meisterdada looduslikest materjalidest ehteid ja lahendada huvitavaid teste. Neljanda tunni ajal toimus aktus, kus tänati

endiseid ja praeguseid õpetajaid väga huvitavate ja humoorikate etteastetega. Päeva lõpuks sõitsid õpetajad Tartumaale Uhti Avatud Ateljeesse, kus pakuti meile maitsvat lõunasööki. Õpitubades saime meisterdada keraamilisi tigusi ja proovida kätt ka nahkehistöös. Edasi suundusime Tartusse, kus kõigi üllatuseks ootas ees ekskursioon Tigutornis. Meile tutvustati selle ainulaadse ehitise saamislugu ja arhitektuuri, samuti saime ainukesel müümata 22. korruse korterist nautida imelist vaadet Tartule. Kas me ka ise selles kiviehitises elada tahaksime, seda sai igaüks koduteel mõtiskleda.

Liikumisaastale pühendatud õpetajate matk viis meid perekondade Kivisild ja Tarve kaunitesse koduaedadesse.

Esimese õppeveerandi viimasel päeval külastasid kooli Põlva Põhikooli õpetajad. Tutvuti koolimajaga ja vahetati kogemusi.

Iga-aastase lõpuklassi õpilaste karjäärinõustamispäeva külalised olid karjääriinfo spetsialist Kadri Pelisaar ja karjäärinõustaja Eha Raav Rajaleidjast. Toimus sisukas kahetunnine tutvustav loeng koos erinevate infomaterjalide jagamisega. Kevadel kohtuvad õpilased samade spetsialistidega, kes viivad läbi individuaalse nõustamise koos tagasiside andmisega. Nimetatud külalised on esinenud mitmeid kordi ka meie lastevanematele.

Novembrikuu tegemistest võiks nimetada järgmisi:

- Võro keele nädal

- Osavõtt maakonna noortekonverentsist „Meediamaraton“
- Osavõtt Tallinnas toimunud noortekonverentsist „Lahe koolipäev“
- Noorteühenduse ELO avalaager Väike-Maarjas
- Algklasside karneval
- Toimused järgmised spordiüritused:
- Maakonna koolide murdmaateatejooks
- Maakonna 4.-5. klasside rahvastepallimeistrivõistlused

Raamatukogus toimub kogu kooliaasta vältel pidev igapäevane tegevus õpikeskuseks. Toimuvad raamatukogutunnid, filmitunnid ja võistlused, võetakse vastu külalisi ning tehakse palju muud huvitavat. Raamatukogu uudised ning ülevaade sealsetest tegemistest on väga põhjalikult kajastatud raamatukogu kodulehel, mida huvilistel soovitame kindlasti külastada.

Siinkohal tänab kogu koolipere kõiki abilisi ja külalisi, kes on aidanud meie õpilaste koolipäevi rikkamaks muuta. Eriline tänu kuulub Veriora Vallavalitsusele õpilaste transpordi korraldamise ja rahastamise eest.

Aasta lõpus ootab kooliperet ees pingeline veerandilõpp, ent ka huvitav jõulukuu oma traditsiooniliste jõulunädala, jõuluposti ning loomulikult jõulupeoga 18. detsembril.

Kaunist jõuluaega kõikidesse kodudesse ja hoidkem oma lähedasi!

Karin Sulg
Viluste Põhikooli direktor



Noortekonverents „Lahe Koolipäev“

Ma olen ühes kindel- kõik, mis meile meeldib ja mis meid õnnelikuks teeb, saab alguse meist endist. Peame ise suutma otsustada, mis on õige ja mis vale, tegema ise valikuid. Vaid meie saame elada oma elu selliseks nagu me tahame!

12. novembril toimus Tallinnas Nordea Kontserdimajas 11. korda Eesti suurim noortekonverents „Lahe Koolipäev“ pealkirjaga „Elad ise oma elu?“, mida juhtis Toomas Laigu. Varasemalt (aastatel 2004-2013) on noortekonverentsi juhtinud tuntud saatejuht Märt Treier, kes tegi sel korral otsuse, et esmakordselt konverentsi ajaloos istub ta enamuse ajast hoopis publikus ja vaatabkuulab toimuvat ühes teistega. Pealtvaatajaid kogunes Nordea Kontserdimajja ligi 1200, 10 aastat tagasi oli osalejaid kõigest sadakond.

Esinejate abiga arutleti oma missiooni leidmisest, teekon-nast oma eesmärkide ja unistuste poole ning mõtiskleti tasakaalu saavutamise üle. Kõik esinejad said suurepäraselt hakkama ja süstisid pealtvaatajatesse tohutul hulgal energiat ja positiivsust. Vaatuseid oli kolm. Esimeses vaatuses „Taevas“ otsiti vastuseid küsimustele: Kes ma olen? Miks ma teen seda mida ma teen ning milline on minu rada? Kuidas seada eesmärgid ja teha õigeid valikuid? Loomisest ja startimisest tähtede poole kõnelesid meile Märt Treier, Aigi Vahing ja Ville Jehe. Teine vaatus „Põrgu“ jutustas meile raskustest, ühiskonnast, emotsioonidest ja tunnetest, takistustest ning elust teispoosuses, millest rääkisid tuntud lauljad Lea Dali Lion ja Tanja Mihhailova ning üllatuskülalisena Andres Sõber. Viimast küll kahjuks ennast kohal ei olnud, kuid meile näidati intervjuud, mis oli temaga juba varem tehtud. Kolmanda vaatuse teemaks oli „Maa“, kus arutleti küsimuste üle: Kuidas saavutada harmoonia oma elus? Mis on tasakaal igapäevaelus? Kuidas hoida oma vaim virk ja keha vormis? Neil teemadel arutlesid Kalev Külaase, Kristel Talvistu ning Hirvo Surva. Usun, et nii mõnigi noor sai konverentsist inspiratsiooni ning leidis vastuse paljudele küsimustele.

Meie kooli 9. klassist käisid noortekonverentsil Kadi Kirats, Mona Siilivask, Raina Luht, Kaido Tobreluts ja Ragnar Mikko, koos meie huvijuhi Krista Salfiga. Alustasime oma päeva juba varahommikul kell neli. Jõudes bussiga Tartusse istusime edasi rongi peale, millega sõitsime Tallinnasse. Konverents ise algas kell 10.00, kuid konverentsipäev algas tegelikkuses juba 8.40 Balti jaamas, kust suundusime rongkäiguga läbi Tallinna vanalinna, põikasime läbi nukumuseumist ning sealt suundusime edasi otse Nordea Kontserdimajja. Jõudes kohale, võtsid meid vastu kõige positiivsemad naeratused, heatujulised korraldajad ja toredad inimesed, keda oli selleks ajaks juba kogunenud saali üpris palju. Vaatuste vahel olid ka väikesed pausid, kus said ennast natukene sirutada ja midagi hamba alla pista. Iga vaatus kestis umbes tund ja 45 minutit. Kui vaatused, tantsud, laulud lõppesid, kuulutati välja HEA EESKUJU 2014. Kokku esitati 35 vahvat ja omapärast lugu väiksematest ja suurematest kohtadest üle Eesti. Konkursile esitatud 35st säravast loost valiti välja need 16, kelle seast žürii tegi oma Hea Eeskuju valiku. Selle aasta Hea Eeskuju 2014 võitja on Rõuge tüdruk Liivika Koobakene, kes paistis teistele silma just oma erakordselt suure valmisolekuga panustada enda mõtete ja tegudega kodukoha arengule, on särav ja positiivne, viib oma mõtted kindlalt ellu ja on avatud südamega noor inimene. Temalt on kindlasti õppida nii noortel kui ka täiskasvanutel.

„Kui tahad ise oma elu elada tuleb teadvusele tulla“ /Ingvar Villido/

Suured tänud kõigile meie toetajatele, kes võimaldasid meil osaleda sellel lähedal koolipäeval!

Raina Luht
Viluste Põhikooli 9. klassi õpilane

Euroopa keeltepäev Vilustes

Euroopa keeltepäev ja erinevate rahvaste seltskonnatantsud - on neil midagi ühist? Jah, kui jutt käib selle-sügisest Euroopa keeltepäevast Viluste Põhikoolis, mille tähistamisest on meie koolis saanud kena traditsioon. Kuna aasta 2014 on kuulutatud üleriigiliseks liikumisaastaks, otsustasime Euroopa keeled ja riigid ning liikumise tantsu näol ühendada.

Loosisime õpilastele mõned päevad enne keeltepäeva välja tantsud, mida tundides õp Krista Salfi ja õp Esta Sokmani juhendamisel õppida. Tantsud olid pärit erinevatest Euroopa riikidest, nagu Soome, Rootsi, Ungari, Kreeka, Inglismaa, Poola, Austria, Saksamaa ja Venemaa. Lisaks tantsu selgeks õppimisele oli ülesandeks ette valmistada ka vabas vormis vastava riigi tutvustus. Keeltepäev algas kogunemisega aulast. Ettevalmistatud tantsu pidi iga klass õpetama ka ühele teisele klassile. Selleks aga, et teada saada, mis klassiga tegu, jagasime kõikidele klassidele juhised, kuidas koolimajas orienteerudes vastavat klassi leida. Juhised olid võõrkeelsed. Väiksemad, kes veel ühtki võõrkeelt õppinud ei ole või on seda õppinud vähesel määral, orienteerusid koolimajas võõrkeelsete vihjete järgi. Vanematele õpilastele jagatud juhised olid kas saksa- või inglisekeelsed. Klassiruum, kuhu vihjed välja viisid, oligi õpetatava klassi koduklass. See selgeks saanud, kogunesime korraks ta-



gasi aulasse, et siis kohe uuesti koolimaja peale hargneda tantsu õpetama ja õppima. Selleks oli aega ühe õppetunni jagu.

Aulas algas iga klassi etteaste loositud riigi tutvustamisega, millele järgnes õpitud tantsu demonstreerimine. Tants ette näidatud, kutsuti juurde ka klass, kes oli selle alles tunnike varem selgeks õppinud ja tantsiti see veel kord läbi. Koos tantsisid väiksemad ja suuremad, sekka ka mõni õpetaja. Tantsiti jenkat, valssi, sirtakit, troikat ja paljusid teisi meeleolukaid seltskonnatantse. Tantsijatele elas kaasa soe ja sõbralik publik, kelle käed hiljem plaksutamiseks kindlasti valusad olid. Eriti hea meel oli meil, õpetajatel, selle üle, et tantsu keerutasid kaasa ka vanemad poisid, keda teinekord üsna keeruline ülekoollistesse üritustesse kaasata on.

Täname päeva ettevalmistajaid: õp

Esta, õp Kairi, õp Krista, õp Aasa. Lennukate ideedeni järgmisel sügisel!

Kairi Kase
Viluste PK inglise keele õpetaja

Kadriõnned

*Kadril kaasas karjaõnne:
tasku sees on talleõnne,
püksitaskus põrsaõnne,
mütsi all on meriseaõnne,
saapa sees on seaõnne,
tuhvli sees on tuhkrõnne,
hõlma all on hobuseõnne,
põlletaskus papagoiõnne,
jakitaskus jänkuõnne,
kaabu all on kutsikaõnne,
põuetaskus pardiõnne.
Lauta loomi lähedaid,
tuppa lemmikuid lõbusaid!*

Raina Luht
Viluste PK 9. klassi õpilane



Fotonäitus liblikatest

Leevi rahvamajas on 16. jaanuarini avatud päevaliblikate fotode näitus. Väljapanekul saab tutvuda üle 30 liigi Eestis enamlevinud liblikaga. Pildid on tehtud elusatest liblikatest kaunis kodukoha looduses.

Fotonäitust on käesoleva aasta jooksul eksponeeritud Veriora ja Linte raamatukogudes ning Põlva Keskraamatukogus.

Näituse fotod on tehtud 2010-2014 aasta jooksul. Kasutasin fototehnikat Pentax K 200D koos objektiiviga Tair-11A 2,8 /135 + vaherõngad ja Canon 70D objektiiviga Tamron 180/3,5 macro.

Pildistamisel ei püüdnud ma liblikaid võrguga kinni ega uimastanud neid. Lähenesin neile aeglaselt, et minu vari ei langeks liblika peale, sest muidu tõuseb putukas enamasti lendu. Suuremalt jaolt pildistasin statiivilt, sest makropildistamisel peab aparaat kindlalt paigal püsima, muidu tulevad fotod udused. Parim aeg pildistamiseks on hommikul ja õhtul. Sobivad tuulevaiksed ja soojad ilmad.

Liblikad on näitusefotodel suurendatud, nende loomulik suurus on toodud millimeetrites pildi allkirjas. Samuti on toodud teave selle kohta kus ja millal võite neid liblikaid kohata. Pildid on tehtud Veriora vallas Männisalu, Kullamäe ja Kikka külas. Haruldasmaid liike olen käinud jahtimas Piusa raudteejaama ümbruses ning mitmel pool Värskas, Orava ja Räpina vallas.

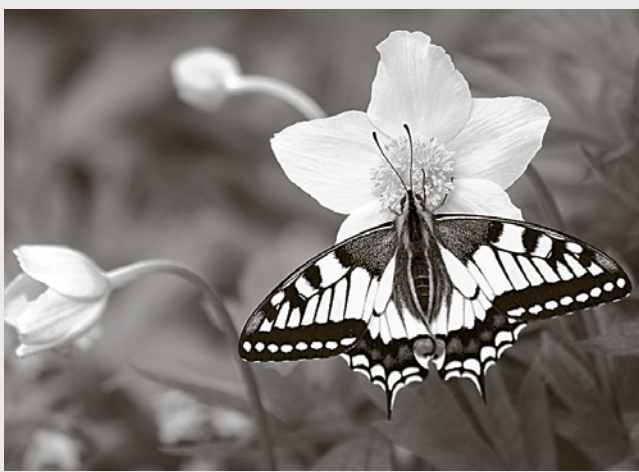
Kagu-Eesti loodus on vaheldusrikka maastikuga, siin on mitmeid kaitsealasid kus loodus saab omas rütmis elada ja areneda. Jõeluhad ja aasad, metsateed ja raiesmikud, liigirikkad aiad ja võsastunud heinamaad, rabametsad ja sood on kohad kus päevaliblikatel meeldib lennata ja paljuneda. Liblikarikkuse seisukohalt on oluline see, et röövikutel jätkuks toidutaimi ja liblikatel nektaririkkaid lilleõisi. Just meie kodukandis on kõige rohkearvulisemalt liblikaliike, keda mujal Eestis ei kohta.

6. novembril kohtusin Linte raamatukogus liblikahuvilistega. 26. novembri õhtul käisin Leevil liblikatest rääkimas ja näitamas digipilte, mis olid arvutisse kogunenud aastate jooksul, mil selle hobiga aktiivsemalt tegelenud olen. Meelsasti tulen ka edaspidi näitama pilte ja vestlema huvilistega.

Suur aitäh Piret Rammole, Eda Volkovile ja Helve Salfile, kes aitasid mind näituste ülespanekul ja esitluste läbiviimisel. Täna Eesti Kultuurkapitali Põlvamaa ekspertgruppi, kes eraldas mulle loomingulise stipendiumi fotograafia-alaseks tegevuseks. Tänu sõnad ka Linte ja Põlva Keskraamatukogu töötajatele.

Tulge Leevile fotonäitust vaatama! Õppige liblikaid tundma talvel, et kevadel ja suvel kohata neid vanade tuttavatena.

Ain Piir



Õnneseene põnevad tegemised septembrist detsembrini

*Metsahaldjas soovib sulle, et sa loomi hoiaksid
Naeruhaldjas puistab sulle tuhat väikest naerukiirt
Lauluhaldjas kingib sulle lauluhääle ilusa
Tantsuhaldjas aga jälle tantsujalad toredad
Iluhaldjas kingib sulle põsepuna palgeile
Rahuhaldjas aga soovib JÕULURAHU HINGELE....*

Keset jõulueelset signat-saginat tagasi möödunudule mõeldes meenub rida toredaid tegemisi ja vahvaid ettevõtmisi. Vaatame koos korra nendele sündmustele:

- Tarkusepäev- pidulik aktus koos kooliga.
- Õuesõppe paviljoni avamine- suur tänu teile Toomas Tarve, Alar Osik, Raul Piirisild!
- Oleme alati tähtsaks pidanud õuesõpet, ei ole vaja kasutada alati pildimaterjale ja tuhnida arvutis, kui asja saab uurida ehedalt, meie lähiümbruses, otse looduses. Huvitavad olid kunstiõpetuse tegevused õues- puutüve trükk, pitsimise tehnikas tööd.
- Terje Lillmaa pupiteater Võro Instituudist- võro keelne etendus
- Liiklusnädal läbi mitme nädala, käsitletud teemad- „Minu lasteaiaa“ (liiklusmärgid, ohud teel), „Turvaline kasvukeskkond“ (ohud, nende ennetamine), „Pime hilissügis“ (helkuri vajalikkusest, katsed). Läbi liiklusmärkide said lastel selgeks ka erinevad geomeetrilised kujundid. Teema kokkuvõtteks vaatasime raamatukogus liiklusteemalisi multifilme.
- Tuleohutuse nädal- evakuatsiooniõppus koos kooliga.
- Lasteaia asukoht on väga sobilik lastele looduslaste teadmiste andmiseks kui ka õuesõppe teostamiseks erinevate tegevuste kaudu. Vahetus läheduses asuvad Lammamägi, kus lapsed viisid läbi linnuvaatlust ja Veriora paisjärv, mille ümbruses lapsed matkasid ja viisid läbi loodusvaatlusi.
- Õppekäik jäätmejaama ja kohtumine valla majandusspetsialisti Jüri Leikiniga
- Tarbijate Kaitse Ühendus Ugandi õppepäev „Säästev ja hooliv laps“ läbivad teemad olid: säästlik tarbimine, taaskasutus ja keskkonnahoid.
- Teater „Jussikese seitse sõpra“ Põlvas.
- Teater „Hobune kes kaotas prillid ära“ Rāpinas.
- Võro keele nädalal külastasid meid: 4.klassi võrokeeleringi lapsed ja õpetajad Aasa ja Helle, 3. klass ja õpetaja

ja Esta, koolilapsed töid külastasid vahvaid võrokeelseid etteasteid, üheskoos lahendati mõistatusi ning prooviti joonistada söega. Raamatukoguõpetaja Ene ja Reet rääkisid oma lapsepõlve armsatest asjadest. Koos Triinuga Võro Instituudist meisterdasid lapsed järjehoidjaid.

- Palju elevust tekitas saviga voolimine koos Kaareli emme Helemalliga.
- Isadepäev on püha, millega märgitakse meeste rolli laste kasvatamisel ning avaldatakse tänu isadele ja vanaisadele, lasteaialaste poolt väike kontsert ja omavalmistatud kingitus isale.
- Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine ja kommete tutvustamine -mihklipäev, hingedepäev, mardipäev, kadripäev.
- Külas jahimees- Maritte Arianne issi Taimo tutvustas lastele loomade jälgi, rääkis metsloomde eest hoolitsemisest ja palju muud huvitavat.
- Lasteaiaaga tutvusid külalised Ukrainast
- Osalesime Ukraina tsirkuse etendusel Põlvas
- Võõrustasime maakonna lasteaedade direktoreid.
- Laste teatri etendus „Kuhu kaovad asjad“
- Motivatsioonikoolitus lasteaia meeskonnale koos Tilsi lasteaiaaga
- Jõuluetendus „Jõuluvana mure“ Põlvas.
- Terje Lillmaa pupiteatri jõuluetendus.
- Advendihommikud - inglinäitus ja muud huvitavat.
- Jõulukaunistuste valmistamine koos Jette emme Kadriga.
- Jõulunädalad- inglite ja päkapikkude meisterdamine, piparkookide küpsetamine ja palju muud.
- Jõulupeoks valmistumine- õpime laule, tantse.
- Lasteaialaste ja koduste laste jõulupidu – 19. detsembril.

Jõulukuu on aeg, mil täname ja meenutame oma perekonda, sõpru ja tuttavaid.

Täna kõiki töökaaslast, peresid, vallavalitsust, volikogu ja koostööpartnereid mõistva ja meeldiva koostöö eest ning soovin imelisi jõule ja kõikide soovide täitumist uuel aastal. Soojust ja armastust Teie südameisse!

Reet Aasma
Lasteaia „Õnneseen“ direktor

Noortekeskustel oli põhjust taaskohtuda

Sügishooaeg läks Veriora noortekeskusel edukalt käima. 30. oktoobril tähistas Ahja noortekeskus oma sünnipäeva ja kõrvitapidu, 7. novembril tähistati Mikitamäe noortekeskuse sünnipäeva ja 14. novembril toimus Oraval playback show.

Ahja noortekeskus sai sel aastal 13-aastaseks. Nagu alati, tähistasid nad seda kõikide kokkukutsumise ja lustaka diskoga, seekord halloweeni-stiilis. ANK'i (Avatud Noortekeskuste Ühendus) juhataja Piret tegi kena tagasivaate möödunud aastasse ja rääkis ka lähemalt tulevikuplaanidest. Noorteoskused pandi proovile - toimusid mängulised võistlused kiiruses, laulmises, tantsimises ja meeskonnatöös. Kogu ürituse vältel tekkis rohkem maskeerituid nägusid juurde ning premeariti halloweeni-kostüümide kandjaid. Lüübnitsa külakeskuses sai 7. novembril alguse Mikitamäe noortekeskuse suur sünnipäevapidu. Neil täitus juba viies aasta ja sel puhul tantsiti kuis jaksati ning korraldati isegi võistlus. Ürituse eel korraldati selfie-konkurss, kus osales 4 julget noort ning selgitati välja ka võitja. Orava playback show on võib olla, et kõige meeldejäävam ja populaarseim üritus Oraval. Playbacki enda tegijatele on see igati esine-



misoskust ja julgust kaasaandev. Sel aastal esines 14 noort (sh üks Veriora noor) ja 2 üllatusesinejat. Nagu on kohustus - pidu lõppes ühe vägeva diskoga. „Selliste noorteüritustega tuleb alati positiivset tagasisidet. Sellised kokkusaamised ja diskod on mis noortel tihti peale vaja on - et saada uusi sõpru ja taaskohtuda vanadega,“ räägivad noored. Veriora noortekeskus oli igal üritusel väljas umbes 30-liikmelise seltskonnaga.

Kairi Parson
Põlvamaa noorte omaalgatusprojekti „Meediasüst“ liige

Selles lehenumbris vastab küsimustele Vilja Kohler (Kallaste)

Minu varasemad intervjuud on olnud kõik inimestega, kes on lõpetanud Viluste kooli, Sina oled käinud oma esimesed kooliaastad Leevi koolis. Millisena on Leevi kool Sinu mälestustes jäänud?

Tõsi, kui õigesti mäletan, siis 1974. aasta 1. septembri väga päikselisel hommikul me koos emaga sinna läksime. Kruusatee tolmas nagu nüüdki, poole tee pealt võttis piimapütt meid peale ja viis koolimaja juurde. Nii et algus oli uhke, käisin Leevi koolis kolm esimest klassi. Pärast seda 8-klasiline kool likvideeriti, vanas majas tegutsenud eriiinternaatkool ei mahtunud sinna enam ära, neile lastele oli ruumi juurde vaja.

Leevi kool oli väike tore kool, vaatamata sellele, et seal polnud spordisaali, uhket staadioni, veevärki ja muid nüüd nii iseenesest mõistetavaid mugavusi. Kempisoli jube, riidehoid kole ja pime ning korrapidajatena pidime ise klasse koristama. Kuidas me 7-8-aastasena pinginaabriga need rasked koolipingid külma veega põranda pesemiseks üles jõudsime punnida, ei saa küll enam aru.

Aga minu mäletamist mööda ei häirinud need ebamugavused meid mitte üks teips, õues oli kehalise tundide pidamiseks maad laialt käes ja pidusid pidasime kultuurimajas. Ebamugavused ja vähesed võimalused polegi alati nii halvad nagu võiks arvata: tegelikult õpetavad need otsima võimalusi, kuidas saab midagi teha siis, kui esimese hooga ütleks, et pole võimalik, ei saa.

Muide, nii head koolilõunat, nagu Leevi koolis tegi kadunud Toomsalu Ida (vallasekretär Maret Kollomi ema), ei ole ma üheski teises koolis hiljem enam saanud. Nagu ka väga maitsvaid punaseid õunu, mida jagas kõigile mu klasivend Kautsi Raidar.

Võiksin Leevi koolist siin rääkima jäädagi, aga mis läinud, see läinud. Pean oma kooliks ikkagi Viluste kooli: käisin seal kauem ja Vilustes oli lahe. Kuigi ma polnud kõige hoolsam õpilane, sain Vilustest väga hea põhja, lisaks polnud meil seal igav, elu käis.

Paar suve tagasi lubas Leevi

raamatukogu juhataja Kaili Rätsep mul koos noorema pojaga Leevi uues ja vanas koolimajas nostalgiretke teha. Ühelt poolt on tore, et pea kõik on seal nagu siis, kui mina seal õppisin. Teisalt ootan väga, et Veriora vald hakkaks sellest kullakaevandusest kulda kaevama. Leevi koolimaja on suurepärases kohas: Võhandu ääres, Meenikunno raba on kiviga visata, Lihtensteini on paar kilomeetrit. Linna kontorirotid vajavad väljasõitudega koolituste ja seminaride tegemiseks selliseid kohti nagu õhku. Ruumi on neis kahes majas piisavalt, saaks ka õomaja pakkuda. Kui asi käsile võtta ja koolimaja jälle elama panna, oleks löödud mitu kärbest ühe korraga: maja korras, mõni töökoht Leevil juures ja inimestel hea meel.

Minu teada käid Sa üsna sageli oma kodukohas, kas ja kuidas on Leevi muutunud?

Minu kodu on Leevilt kolm kilomeetrit eemal Lihtensteini külas. Käin seal tõesti nii sageli kui võimalik, sest see koht on suur osa minust. Müüksin vist enne oma neeru kui kodu maha. Mulle meeldib küla: kõik tunnevad kõiki, suhted (kes kellega läbi käib) on juba mitu põlvkonda paigas ning võrgustik töötab: värske uudeid saan suvel teada küla facebookist - leivaaautot oodates -, ning kui mõne töö juures on abi vaja, tuleb mõni sugulane, koolikaaslane või oma küla inimene ikka appi. Kus ilmas peale väikse maakoha veel sellist paika ja inimesi on?

Olen kodust üsna kaua ära olnud, Leevi poes teretan nüüd juba ka mulle võõraid inimesi. Sõidan Leevilt aeglaselt läbi ja rõõmustan silma: seal elades inimesed ehk ise ei märkagi, kui pika sammukõik on edasi astunud. Igast majapidamisest vaatab vastu tore väikekodandlus: iga peremees teeb midagi, kes jaksab suuremalt ette võtta, kes astub edasi väikeste sammudega. Elamiste ümbrused on korras, akendest paistavad puhtad valged kardinad, majad vahetavad värvi ja katuseid. Kõik, mis tehakse, ei pruugi ju minu maitse olla, aga suur pilt on rõõmustav, kõik tegutsevad oma või-



2010. aasta aprillis ajas Emajõgi kõvasti üle kallaste. Vilja Kohler käis siis oma mehe Toomase kalamehesäarikutega lugu tegemas Tartust kümnekonna kilomeetri kaugusel Kabinas. Ühe majapidamise õues küündis vesi üle põlve, vesi oli ka majas, sõna otseses mõttes oli vesi ahjus. Foto: Sille Annuk

maluste järgi, elu läheb edasi.

Mis oleks Sinu tagasi Leevile elama asumise tingimus?

Ei peagi olema mingit tingimust. Lihtsalt praegu on mu kodu, pere, elu ja töö Tartus ning sellepärast olen ka mina Tartus. Ma ei pea õigeks elamist ühes ja töötamist teises kohas. Kui kodu on maal, aga töökoht linnas, siis pole maal elamisel enam point'i.

Kuni mul on Tartus meelepärane töö, on vist väga keeruline meelitada mind Lihtensteini tagasi tulema. Kui näiteks Veriora vald kutsuks mind Leevi koolimajast konverentsikeskust ja hotelli tegema, siis see on küll piisavalt hull ettepanek, millest mul oleks raske keelduda. Aga ükski ma ei tule, pean ka oma kalli Toomase nõusse saama.

Kirjelda oma tänast tööd ja selleni jõudmist?

Naljaga pooleks võin öelda, et kui teaksin mõnd lihtsamalt tööd kui ajakirjanikul, siis teeksin juba ammu seda. Lugesin lapsena palju, ka ajalehti-ajakirju ja kuskil põhikooli lõpus lõigi nagu välg mulle sisse, otsustasin saada aja-

kirjanikuks.

Ma pole seda otsust kahetse- nud, sest olen loomult väga uudishimulik ja ajakirjanikuna pääsen kohtadesse, kuhu tavainimene naljalt ei satu. Just leidsin kodust üles uhke medali, mille sain 1990. aasta oktoobri alguses Berliinist, olin siis Edasi ajakirjanikuna Saksamaa taasühinemisel. Olen käinud paljudes põnevates tehastes, seisnud põlvini mudas suurtes aukudes, kus nüüd on uhked hooned. Kevadel lõin Eesti Rahva Muuseumi uue maja ehitusel araks: ronisin oma kontsadega tellinguid pidi pea-aegu katusele välja, aga katusele minna ei julgenud, sest viimased kolm astet olid lauajuppidest ja mu julgus sai otsa.

Ja muidugi inimesed – oma töös ma tõesti naudin kõiki inimesi, ka neid, kes on seatembu kokku keeranud ning enesekaitseks sõimavad ajakirjanikul näo täis. Mu pojad olid väga imestunud, kui leidsid mu telefonist Ott Leplandi numbri. Peaministri number ei tekitanud neis üldse nii palju emotsioone, seda võtsid nad loomulikult. Nad on harjunud, et ema helistab kodus hommikul vara või õhtul hilja tähtsatele inimestele, keda päeval on võimatu tabada.

Ajakirjanik näeb elu oma mahlas, töö viib meid kokku nii hiilguse kui viletsusega, mõnikord on nähtust klomp kurgus või silmad märjad. Selles töös pole homme kunagi see, mis oli eile. Sellepärast ma olen seda tööd suure rõõmuga teinud, uue aasta alguses saab mul Postimehes täis 25 aastat.

Mäletan Su ema Elvi Kallastet piimapunkti töötajana, käisin vanavanemate piimarahal järel. Mulle on meelde jäänud suured piimanõud ja omapärane lõhn, mis piimaga kaasnes. Mäletan ka Leevi-piirkonna rahvast, kes piimapunkti

kokku käis. Millisena Sina ema töökohta mäletad?

Piimapunkt oli ju mu esimene töökoht! Mitteametlikult muidugi, alguses käisin lihtsalt emaga tööl kaasas, ega seal suurt midagi keerulist olnud, töö jäi mulle kuidagi iseenesest külge. Ema kasvas mind üksi, kui ta isast lahutas, oli meil rahaga päris kitsas ja ema võttis Leevi eriiinternaatkoolis endale teise töökoha, ta oli seal majandusjuhataja. Kui ma olin juba teismeline, olingi suviti tihti ema asemel piimapunktis tööl, ema värvis sel ajal koolimajas põrandaid või ajas seal muid asju. Sellepärast tean oma lapsepõlvest, et lapsed pole üldse saamatud.

Piimapunkti lõhna mäletan samuti, tunnen seda nüüdki, kui satun mõnda piimatööstusse.

Leevi piimapunkt oli ka kokku- saamiskoht, eks seal klaariti vahepeal ja üsna sõjakalt omavahe- lisi suhteid. Talvel ootasime eriti külmadel või tuisustel hommiku- tel koolibussi piimapunktis – ema oli juba enne kella seitset seal kohal, tuli oli pliidi all, selle ümber oli hea olla.

Vilja, Sa oled meie vallale olnud heaks abiliseks humanitaarabi organiseerimisel. Kas aitamine on Sinu loomuses? Milline inimene Sa oled?

See on nii väike asi, et pole mõtet leheruumi raisata. Olen oma kodukohast palju saanud: hea hariduse, palju toredaid ja abival- mis kaasteelisi, oskuse kõige ja kõigiga toime tulla. Mu kodu on Lihtensteinis alles ja seal käies on mul hea meel, et korstnad ik- ka suitsevad ja elamistes on hingelised. Paar korda on mul olnud tarvis vallas asju ajada, olen kõik kiiresti ja inimsõbralikult korda saanud. Vaadake, kui palju olen mina oma kodukandist saanud. See, mis olen saanud vastu anda, on pisku.

Küsis: Enel Liin



Reporter Vilja Kohler tööhoos: Tartu Postimehe toimetuses istub tema vastas ligi 25 aastat boksereid pidanud sisekujundaja-restauraator Mari Nõmmemaa. Diivanil pikutab allikas, bokser Nena, kes tuli augustis seeniorbokserite maailma võitjaks ja oktoobris seeniorbokserite Euroopa võitjaks. Foto: Margus Ansu

Väärikat iga sai väärikalt tähistatud

Novembri algul tähistasime Veriora rahvamajas ehk Viluste PK aulas piduliku kontsert-aktusega ja sellele järgneva meeleoluka tantsuõhtuga Veriora rahvamaja 50. aastapäeva ja Veriora Valla Kultuuri 10. aastapäeva.

Kontsert-aktusel tänasime koostööpartnereid, meenutasime ajalugu, nautisime Veriora Valla Kultuuri tantsu- ja laulurühmade etteasteid ning võtsime vastu hulgaliselt õnnitlusi ja häid soovide. Loomulikult ei puudunud juubelipeolt sünnipäevartort koos kõige sinna juurde kuuluvaga. Õhtu lõppes ühise jalakeerutusega ansambel Mesipuu saatel.

Kui nüüd mõnel lugejatest tekis küsimus, et mis asutus see Veriora rahvamaja on, siis on igati paslik teha pilguheit minevikku ning selgitada seoseid Veriora rahvamaja ja Veriora Valla Kultuuri vahel.

Ehkki Veriora rahvamaja enam ei eksisteeri, on ta siiski üheks Veriora Valla Kultuuri eelkäijaks ning kultuuriasutuse pikk ajalugu väärib märkimist ja märkamist.

Veriora rahvamaja eelkäijaks peame Võru Metsakombinaadi Veriora metsapunkti a/ü klubi, kus avapidu peeti 01.jaanuaril 1965.aastal. Samal ajal, 50 aastat tagasi, välkusid praeguse Veriora Noortekeskuse alal kirved ja saed ning vana katlamaja sai uue ja pikema kuue ning uue hinge. Artur Rammulüüs, kes oli tol ajal Veriora metsapunkti juhataja, olla öelnud, et inimestel peab olema koht, kus pärast tööd kultuuriselt aega viita, sõpradega koos olla ja kultuuriselt viina võtta. Kuid ilmselgelt polnud see ainuke põhjus. Huviringide töö oli nii aktiivne, et Punanurk jäi kitsaks ning tarvis oli suuremaid ruume ja paremaid võimalusi.

Esimeseks klubijuhatajaks oli, nüüdseks juba meie seast lahkunud, Aino Mähar.

Esimesel tegutsemisaastal toimus: peoõhtuid 22; lasteüritusi 9; loenguid, ettekandeid 53; kinoseansse 230; muid üritusi 20. Toon siinkohal näiteks ka mõned loengute ja vestluste teemad, mis oleks aktuaalsed ka tänapäeval: „Alkohol ja kuritegevus“, „Lastevanemate autoriteedist laste kasvatamisel“, „Muudame koduüm-

ruse kauniks“, „Teie laps teenib suvel raha“, „Kuidas veeta vaba aega“. Huviringidest tegutsesid: segarahvatantsurühm, näitering, noorteorkester, rahvapilliorkester, puhkpilliorkester, estraadiorkester, naisansambel, meesansambel ja meesrio.

Ka meie praeguseni tegutsev segarahvatantsurühm Paras Paar võib oma sünniaastaks lugeda 1965.aastat. Läbi aastate on tantsurühmal olnud head ja töökad juhendajad: Silvi Kүүts, Helve Salf, Ulvi Toomik ja Krista Salf. Praegu jätkab tänuväärselt tööd Esta Sokman. Paras Paar oli Veriora valla haridus- ja kultuuri-preemia laureaat 2004. aastal.

Järgmine pikaajaline isetegevuskollektiiv on vokaalansambel Kadri, mis sai alguse 1968. aastal. Pikka aega oli ansambli juhiks kauaaegne rahvamuusikaorkestri juhendaja ja dirigent Heino Mähar. 1979. aastast võttis ansambli juhtimise enda kätte Laine Kiudorf, kes juhendas kadrisid 2009. aastani, mil andis juhendaja rolli üle Heli Aiale. Vokaalansambel Kadri oli Veriora valla haridus-, kultuuri- ja spordipreemia laureaat 2011. aastal.

Naisrahvatantsurühm Triibu-Liine tegevuse algusaja kohta on erinevaid arvamusi, aga hetkel loeme me selleks 1982. aasta detsembrist, mil Vilve Varuski kutsumisel Veriora metsapunkti klubi saalis kokku tuldi. Hiljem on juhendajateks olnud Silvi Kүүts ja Helve Salf ning alates 1989. aastast on juhendajaks Esta Sokman. Triibu-Liine oli 2005. aastal Veriora valla haridus- ja kultuuri-preemia laureaat.

Veriora käsitööring Liisu alustas aktiivse tegevusega 1985. aasta sügisel Meeta Reimanni juhendamisel. 1997. aasta septembrist sai juhendajaks Tiiu Purge, kelle eestvedamisel tegutsesid Liisud kuni 2012. aastani. Vahepeal käis Liisudele uusi teadmisi jagamas ka Angela Reidla, ent oma tööde ja tegemiste tõttu polnud tal aega end liisudele pühendada. 2012. aastal võttis Signe Strohmi liisud enda hoole alla, laiendas tegevust ja liikmeskonda ning käsitööringist Liisu sai käsitööklubi Uus Võimalus. Hetkel käsitööring endisel kujul ei tegutse, kuid plaanis on jätkata tegevust erinevate õpitubade näol.

Eideratas on memmede rahvatantsurühm, mis on loodud 1997. aastal Esta Sokmani poolt, kes on ka praegu selle rühma juhendajaks. Eideratas on osalenud nii valla kui maakonna tantsusündmustel, Lõuna-Eesti memme-taadi pidudel ning isegi 2011. aastal Teatetantsus. Rühmas on erinevas vanuses tantsijad, kes on alati elurõõmsad ja lustlikud. Eideratas oli Veriora valla kultuuri-preemia laureaat 2006. aastal.

2001.a. sai valmis Viluste koolimaja aula ning Veriora rahvamaja kolis koolimajja, jättes vana klubihoone noortele. Kuni selle ajani jõudsid klubi ja hiljem rahvamaja juhatajateks olla:

Aino Mähar, Silvi Pass, Inge Piirisild, Helle Peedusoo, Karin Sulg, Milvi ja Randar Aia, Sirje Siniaas, Tarmo Ilves ja Lehte Jerlov.

2004. aastal kogus Viluste PK muusikaõpetaja Kersti Juurma kokku lauluhuvilised naised ning alustas Veriora rahvamaja naiskoori tegevust. Naiskoor on osalenud nii valla kui maakonna üritustel kui ka Tallinnas üldlaulupidudel 2009. ja 2014.aastal. Naiskoor, mis paari aasta taguse koorisisese nimekonkursi tulemusena kannab nime Kirikүүt, oli Veriora valla haridus-, kultuuri- ja spordipreemia laureaat 2009. aastal.

2004. aasta 18. märtsist pärineb Veriora Vallavalikogu määrus, mille kohaselt liideti Veriora rahvamaja Leevi rahvamajaga, kusjuures ühendatavad kultuuriasutused lõpetasid tegevuse alates 20. juulist 2004. a, mil alustas tegevust nende asutuste baasil loodud uus Veriora Vallavalitsuse hallatav asutus Veriora Valla Kultuur.

Veriora vallavanem Enel Liin, olles uurinud tollaseid protokolle ja kirjavahetust, ütles aastapäevakõnes: „Põhjendust kahe rahvamaja tegevuse ümberkorraldamiseks oli järgmine:

kultuuritöö ümberkorraldamise põhjuseks on rahulolematuse kultuuritöö kvalitatiivse külje pärast, väikeses omavalitsuses on otstarbekam, kui kogu kultuuritööd korraldab üks vastutav isik, kes on kohustatud tagama kultuuriürituste toimumise ja kättesaadavuse kõigile valla elanikele. Komisjonide istungitel on



jõutud koguni sajandeid kestnud üldfilosoofiliste küsimusteni, nagu näiteks - mis on kultuur ja millega mõeldetakse kultuuri. Vastuseid pole protokollis kahjuks välja toodud. Küll on peetud vajalikus jõuda tasemeni, kus toimuks ringitegevus ja organiseerida aastast paar ülevallalist üritust ja organiseerida inimeste vedu üritustele ja ringidesse. Suuremat rõhku panna kvaliteedile.“ Oma kõne lõpus nentis vallavanem: „Täna võime öelda, et kümme aastat Veriora Valla Kultuuri on täitnud need ootused. Kultuuri eest ei saa vastutust panna ühele inimesele ja kultuur - see oleme meie, Veriora valla üritustel osalevad inimesed!“.

Vastloodud asutuse Veriora Valla Kultuur juhatajaks sai Kristo Help, kes lahkus töölt 2005. aasta veebruaris. Sellest ajast peale korraldab huviringide tööd ja erinevaid kultuurisündmusi nii Veriora rahvamajas (Viluste PK) kui Leevi rahvamajas allakirjutanu, Piret Rammo. Lisaks juhatajale on Veriora Valla Kultuuris tööl veel kaks inimest: Tiiu Tamm (alates 1999. a novembrist) ja Eda Volkov (alates 2005. aasta veebruarist).

Ürituste korraldamiseks kasutatakse lisaks Veriora ja Leevi rahvamajadele ka Veriora Raamatukogu-Külakeskuse ruume, Veriora Noorteka ruume, Veriora laululava, Võhanduveere vabaõhukeskust ja laululava. Tihe koostöö on Veriora Vallavalitsusega, Viluste Põhikooliga, Verio-

ra lasteaiaga Õnneseen, Veriora Noortekeskusega, MTÜ Võhanduveerega, MTÜ Tegusa Verioraga, MTÜ Süvahavva Ürgoru Arendamise Seltsiga, MTÜ Veriora Tsunftiga ja Veriora Mõttekojaga. Sel aastal tegutsevad huviringid ja nende juhendajad: vokaalansambel Kadri - Heli Aia; memmede rahvatantsurühm Eideratas, naisrahvatantsurühm Triibu-Liine ja segarahvatantsurühm Paras Paar - Esta Sokman; naiskoor Kirikүүt - Kersti Juurma; Leevi naiste käsitööring - Laine Jõgeva; laste meisterdamisring - Aina Olle, Eda Volkov; laste võrkpallitreningrühm - Katrin Raja; aeroobika - Eda Volkov.

Lisaks toimuvad Leevi rahvamajas Lauluklubi kooskäimised ja Leevi näitetrupp Pungad kasutab maja proovideks ning kaks õhtut nädalas on maja avatud üldiseks sportlikuks tegevuseks - saab mängida lauatennist, koroonat, õhuhokit või harrastada muid sportlikke tegevusi.

Kas kümme aastat on ühe asutuse kohta pikk või lühike aeg? Tõenäoliselt piisavalt pikk, et jätta oma tegevusest jälj ja uskumatult lühike võrreldes oma eelkäijate - Leevi rahvamaja 82 aasta ja Veriora rahvamaja 50 aasta - vanusega.

Suur tänu teile kõigile, kes te olete meiega olnud need kümme aastat!

Piret Rammo
Veriora Valla Kultuur juhataja



Fotod: S. Semm



27.09.14 Motivatsioonikoolitus. Foto: Signe Strohm



14.11.14 Õpituba Seto Muinasjutupäeval. Foto: Mairi Kaasik



15.11.14 Restaureerimise õpikoda Rāpinas. Foto: Signe Strohm

MTÜ Veriora Tsunft uudised

Septembri lõpus toimunud 2-päevase motivatsioonikoolitusega pandi punkt Leader-meetmest toetatud projektile „Veriora Tsunfti motivatsiooniprogramm“. Veriora Päevakeskuse ruumides toimunud koolitust viis läbi Mastery Koolitus OÜ juhtivkoolitaja Margo Mitt.

Restaureerimise õpikoda

Ülalmainitud projekti ühe tegevusena ellukutsutud restaureerimise õpikoda jätkab aga uues kvaliteedis ja hingamises oma tegevust Rāpina vana muusikakooli ruumides. Rāpina õpikojas käib oktoobri algusest regulaarselt koos Klubi Teine Võimalus ning paar korda kuus laupäeviti on õpikoja uksed avatud kõigile teistele restaureerimishuvilistele. Huvi nimetatud valdkonna vastu näitab kasvutrendi ning nii mõnigi huviline on ühinenud tei-

sipäeval klubiga. Teisipäeviti toimub klubi õpikoda kella 10st-17ni ning osalejatel on võimalus saada taskukohast lõunat kohapeal. Laupäevane õpikoda toimub kella 10st-16ni. Mõlemal puhul on vajalik etteregistreerimine (tel 54617401 või info@verioratsunft.ee). Restaureerimiseks võib kaasa võtta oma mööblieseme või kellel seda ei ole, saab valida ka kogunenud annetatud mööbliesemete seast, mille võib pärast õpikojas kordategemist omale võtta või müüki jätta. Verioralt transpordivõimalus õpikotta ja tagasi. Osalustasu õpikojas on 10 eurot päev või kel soov kasutada tsunfti masinaid ja inventari kohapeal ning tervet päeva selleks ei kulu, siis kehtib tunnihind 5 eurot. Õpikoja muude reeglite ja tingimustega saab tutvuda kohapeal.

Uut hingamist ja kvaliteeti nii klubile kui õpikojale pakub Maire

Kähr Põlvast, kes teab üht-teist nii puitmööbli restaureerimisest kui polstri-sadulsepa tööst ning kaugele hoiab meie tegemistel silma peal mulluse restaureerimiskoolituse läbiviija Kalle Kase Antiigiveebist. Maire alustas oma tegevust tsunftis vabatahtlikuna, nüüdseks on ka temast saanud tsunfti liige.

Üritused

25. oktoobril toimus Sūvahava küladekojas ERKL (Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit) üritus „Käsitöökojad üle maa“, teemaks „Õppida meistrit“. Oma oskusi ja teadmisi jagasid meie oma kohalikud meistrid Angela Reidla ja Reet Pettai. Korraldajateks olid MTÜ Veriora Tsunft ja Sūvahava Loodustalu OÜ, üritust toetas Veriora Valla Kultuur.

30. novembril toimus Sūvahava küladekojas I advendi üritus, mis algas jõulukaunistuste meis-

terdamisega, seejärel süüdati ühine advendiküünel ning lauldi talve- ja jõululaule. Üritus toimus koostöös MTÜ Ürgoru arendamise seltsiga ning Veriora Valla Kultuur toetusel.

Õpitoad

Teisi meisterdamise õpitubasid pakub tsunft tellimisel. Agaralt kasutab seda võimalust Mikitamäe vald, aga ka Rāpina. Kaugeim kutse tuli Harku vallast, Vääna-Jõesuust ja seda ikka tänu kõikvõimsale facebookile. Kutse jäi hetkel vastu võtmata, kuid hoo sai sisse koostöö teisel tasandil.

Tunnustamine

22. novembril toimus Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuses Põlvamaa Vabähenduste Suurpäev, kus MTÜ Veriora Tsunft oli esindatud 4 liikmega. Suurpäeva tunnustusüritusel märgiti kategoorias „Aas-

ta vabatahtlik“ nominendina ära Maire Kähr (tsunfti restaureerimise õpikoja juhendajana) ning MTÜ Veriora Tsunft kategoorias „Aasta koostööprojekt“ nominendina projekti „Veriora valla MTÜde IV ümarlaua“ korraldamise eest.

Uued projektid

KOPi kaudu rahastatakse MTÜ Veriora Tsunft projektitaotlust „Nahkehistöö käsitööaasta teematubadena“ (meede 1) 625 euroga ning projektitaotlust „Taaskasutuskäsitöö“ (meede 2) 381 euroga.

Esimese projekti sisuks on 2-päevane nahkehistöö koolitus OÜ TRITAMERilt Sūvahaval. Nahkehistöö koolitus viiakse läbi uue aasta esimesel poolel. Teise projektiga soetab tsunft nõelviltimismasina ja -tarvikud.

Signe Strohm
MTÜ Veriora Tsunft

Veriora perenaiste sügistalvised köögiõppused

Sellel sügisel on Veriora Perenaiste Seltsi liikmed kohtunud oma traditsioonilisel kogunemise ajal, milleks on kolmapäeva õhtu, vaid paaril korral. Küll aga lisandus kolmapäevadele paar laupäeva, mil osaleti kahel intensiivsel mitmetunnisel koolitusel.

Oma traditsioonilises kohtumiskohas külakeskuses õppisime seekord tegema pelmeene. Perenaisi juhendas pelmeenimeister Sirje Põlvast. Pelmeenitegu ei ole käkitegu ja isegi käkitegu ei ole käkitegu, millise tõdemuseni me juba varasemalt oleme jõudnud. Pelmeenide juures on oluline valmistada õige konsistentsiga pelmeenitainas. Selline, et pelmeenid ei oleks pirukamöötu, aga samas ei vajuks keetmisel ka laiali. Õiget tainast sai iga perenaine oma käega katsuda ja vajaliku retsepti üles kirjutada. Lisaks õppisime erinevate pelmeenitaidiste valmistamist ja pelmeenide serveerimist. Paljudele tuli üllatuseks see, et pelmeene süüakse ka kuuma või- ga üle kallatuna. Nagu eelpool sai juba mainitud, on pelmeenidega mässamist üksjagu, aga tulemus on seda mässamist väärt!

Novembrikuu kahel laupäeval viisid köögiõppuseid läbi Tartu Kutsehariduskeskuse õpetajad. Esimesel korral õppisime tegema torte suurepärase meistri Anneli Ummiku juhendamisel. Kui retseptiraamatud koos õpetussõnadega kätte jagati, tekkis kohe rõõmus elevus. Esialgu natuke keerulisena tundunud retseptid ja mõned koostisained, mis ei olnud meile tuttavad, said päeva lõpuks ilusateks ja maitsevateks tortideks küpsetatud. Olen juba mitmelt osalejalt kuulnud, et paari torti on kodus järele proovitud teha ja lõpptulemus on olnud üle ootuste hea. Tortide küpsetamise vahe- aegadel osutusid ülipopulaarseks kõrvalruumis pakutud väikesed heeringavõileivad. Heeringavarusid käidi Viluste tanklas täiendamas.

Väikesed nipid, mida suurte kogemustega õpetaja jagas, tulid kindlasti paljudele kasuks. Mina näiteks ei olnud mitte kunagi varem kaalunud retseptis välja toodud mune, vaid harjunud ikka arvestama tükipõhiselt, mis on biskviidi küpsetamisel ilmselgelt osutunud veaks. Perenaiste käe all valmis viis erinevat torti. Millised,



saad vaadata pildi pealt! Järgmisel laupäeval tegime toite lihast ja mereandidest. Perenaisi juhendas Kaire Mets.

Ka sellel koolitusel oli vaja silmad ja kõrvad lahti hoida, et väärt nipid toiduvalmistamise saginas ja suminas kaotsi ei läheks. Saime tunda üllatavaid maitseid ja lahe-

daid koostisosade kombinatsioone, mis lihtsa ja koduse toidu eriliseks tegid. Minu arvates kujunes paljude lemmikuks lihtne ja maitsev sinepikaste, mida saab eelseivate jõulude ajal liharoogade juurde pakkuda.

Koolitused said toimuda Veriora Perenaiste Seltsi liikmete ja Si-

seministeerium toel. Detsembris soovime õppida veel verivorsti tegemist ja kevadel ootab meid ees reis Leedu Vabariiki Kohaliku Omaalgatuse Programmi toel.

Ilusaid jõule!

Enel Liin
Veriora Perenaiste Seltsi liige

Leevi rahvamajas

20. detsembril 2014 kell 20.00

JÕULUPIDU

*Leevi näitetrupilt Pungad

„Jõuluseiklus Võhanduveeres aastal 2014“

*Tantsuks mängib ansambel Qvalda

Pilet broneerides 5 eurot ja kohapeal 7 eurot

Veriora rahvamajas (Viluste PK)

27. detsembril 2014 kell 20.00

AASTALÕPUPIDU

*Veriora vallavanem Enel Lüni aastalõpukõne

*Õhtut sisustab Kloun Ummi

*Tantsuks ansambel The Best Way

Pilet 10 eurot

NB! Piletid müügil ainult Veriora Vallavalitsuse kassas,
kohapeal pileteid ei müüaVeriora rahvamajas (Viluste PK)

11. jaanuaril 2015 kell 13.00

EAKATE UUSAASTAPIDU

*Etendus

*Muusikat teevad Sirje ja Rein Kurg

Tasuta

ÕNNITLEME:**94****Linda Valge**

06.12.1920

75**Milvi Eitar**

21.12.1939

Hele-Mall Reimaa

13.12.1939

91**Aino-Regina Sokolova**

18.10.1923

Viktor Lamonen

13.12.1939

90**Liidia Kaljula**

21.11.1924

Helle Peedusoo

17.11.1939

Marta Sareal

16.11.1924

Heino Runthal

13.11.1939

85**Agathe Merdikes**

28.11.1929

70**Miia Vellamäe**

01.10.1944

80**Rein Sammalkivi**

16.12.1934

Leo Olle

15.11.1934

Õie Piller

06.11.1934

Swedbank **UUED VALLAKODANIKUD:****Teele Soidla 20.10.2014****Emma Salf 27.10.2014****Nele-Ly Tamela 25.11.2014**

Soovime õnne vanematele!

**Viluste Põhikooli jõulu-
pidu 18. detsember kell 18****Lasteaed „Õnneseene“
jõulupidu 19. detsember
kell 16.00****LANGETAME PEA:****Aivar Raudsepp 14.09.2014****Antonina Roost 16.09.2014****Kalmer Villak 22.09.2014****Nadežda Bogdanova 08.10.2014****Madis-Valdur Saukman**

10.10.2014

Ado Jöks 20.10.2014**Leida Jeršova 26.11.2014****Toimetus:** Maarja Sõukand, maarja@veriora.ee
Toimetaja kontakttelefon: 795 8333**Tehniline teostus:** Kalurileht

Tel. 5649 5252.

www.kalurileht.ee, e-post: kalurileht@gmail.com

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatused:**Veriora**
vallamaja juures
kell 13.00–14.00**IV ja I kvartalis**
11. detsembril
8. jaanuaril
5. veebruaril
5. märtsilBussist saate nõu pangateenuste kohta,
tellida ja kätte pangakaardi, makseauto-
maadist oma kontole sularaha kanda ja
välja võtta, teha arvuti abil makseid,
avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning
finantsteenuste tingimustega aadressil
www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi
teenuste, kellaegade ja peatuste kohta
saate 24h telefonilt 6 310 310.